

Bergljot Krohn Bucht - ett liv

En hand i min - så kan man beskriva vår samvaro efter flytten till Tussmötegården i Stureby i södra Stockholm. Handen tillhör Baby - så kallade hon sig när vi lärde känna varandra 1957 och med namnet Baby Krohn var hon vid denna tidpunkt journalistiskt verksam. När hon småningom blev ett slags offentlig person i Sverige gick hon alltmer över till förnamnet, tillika dopnamnet Bergljot, men både jag och de närmaste vännerna har behållit diminutivet. Alltnog: vi sitter där hand i hand, säger kanske inte så mycket men vårdar den fysiska närheten. När hennes Alzheimer debuterade 2010 och under den gradvisa försämringen följande år försökte vi att bibehålla vårt gamla liv med samtal, resor, gemensamma musik- och teaterupplevelser. Från och med senvåren/försommaren 2017 försämrades dock hennes tillstånd raskt, man skulle kunna tala om fritt fall. Detta har i sin tur lett fram till inflyttningen på nuvarande demensboende, men avsikten med dessa rader är inte att uppehålla mig vid nuet utan att i stället försöka att minnas Baby som hon var, med sitt goda humör någon gång interfolierat av ilska, med sin diskussionsglädje och omtanke, med sin sociala och organisatoriska begåvning.

Hon växer upp i Oslo under 1930- och 40-talet i en familj där den inbördes släktskapen är en aning komplicerad. Hennes far är änklings med tre döttrar då han träffar Babys mor som i sin tur har en dotter från ett tidigare äktenskap. Fadern och hans döttrar är katoliker och hans syster priorinna för Josephssystrarna i Norge, modern protestant och frånskild. Anledning till konflikter finns, Baby noterar dem men låter dem icke komma sig in på livet. Hennes goda humör räddar henne från negativa tankar och hon har tvärtom flera gånger berättat hur spännande hon tyckte det vara att följa systrarna till den katolska midnattsmässan. Hon får också småningom en katolsk väninna som kom att göra en stor akademisk karriär som forskare inom katolsk teologi och filosofi.

På fotos från de första åren ser man en liten flicka som skrattar glatt. Den medfödda gladlyntheten ger sig redan till känna och den skulle bibehållas under livets alla skiften fram till de första tecknen på demens omkring 2010. Några större problem under skoltiden verkar inte ha funnits och speciellt tycks hon ha visat fallenhet för uppsatsskrivning, något som senare får en naturlig fortsättning i journalistiken. Historier finns om korkade lärare men främst bland minnesbilderna dröjer hon vid upplevelsen av den 9 april 1940, dvs. tyskarnas inmarsch i Oslo där trupperna föregicks av ett musikkapell spelande sprittande marschmelodier något som hon tittade på tillsammans med en äldre syster. I övrigt påverkas hon inte speciellt av ockupationen utom i så måtto att av olika skäl en syster under kriget befann sig i England och en annan i Tyskland. Föräldrarna, bägge två verksamma vid norska radion, gjorde som de flesta vid den tiden, nämligen att ligga lågt, få vardagen att fungera och vänta på bättre tider.

Något som Baby har alldeles särskilda hågkomster av är somrarna på Dillingöya där pappan hade ett gods. Från den tiden daterar sig en kärlek till landet, djur och odling något som långt senare fick blomma ut i vårt 37-åriga innehav av ett hus på Gotland. Godset avyttrades efter kriget intecknat över skorstenen och strax därpå dör pappa Arthur. Mamma Audhild får starta från början med inledningsvis ett jobb som växeltelefonist vid tidningen Morgenbladet där hon dock småningom avancerar till att betros posten som redaktör för familjesidan. Några år senare, 1951, tar Baby studenten på linjen för moderna språk och kompletterar senare med en kurs i latin. hon far senare till Österrike för att studera vid musikhögskolan i Wien, i första hand komposition och musikteori.

Där berörs ett centralt intresse hos Baby, musik i allmänhet och ny musik i synnerhet. Under senare tonår tar hon privatlektioner hos komponisten Finn Mortensen, sedermera den förste innehavaren av den nyinrättade professuren i komposition vid den ävenledes nyinrättade Norges Musikkhøgskole. Detta i kombination med hennes begåvning för journalistik fick som

resultat en verksamhet som musikrecensent vilket föranledde en av telegramavsändarna till vårt bröllop att skalda "Nu blir det fart på musiken då Gunnar gifter sig med kritiken". Tilläggas bör att Baby aldrig recenserat mig och strikt avhållit sig från att på något sätt offentligt främja min musik. Men hemmavid kunde hon vara nog så kritisk och problematiserande - jämsides med stor uppskattning.

Men nu är det Wien 1952-53 och världen har öppnat sig. Gamla vänner till hennes mor tar hand om henne, hon hör mycket musik, blir förtrogen med tyska språket och gör nya bekantskaper. Väl återkommen till Oslo jobbar hon som journalist vid en veckotidning tills stora världen ånyo lockar. Hon söker och får ett stipendium från Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) en motsvarighet till Svenska Institutet. Året är 1956 och studierna avser i första hand teatervetenskap, ett då tämligen nytt universitetsämne. Avsikten är att studera i München men så råkar professorn dö varför hon flyttar till Berlin och Freie Universität. Snart inriktar hon sig på att avlägga en s.k. Magister Artium med ämneskombinationen teatervetenskap - musikvetenskap - nordiska språk. Samtidigt skriver hon för norska tidningar om musikaliska begivenheter i Europa och det är under ett sådant uppdrag vi träffas vid ISCM-festivalen i Zürich 1957.

Det var inte första gången vi såg. Vi hade faktiskt träffat på varandra vid föregående års ISCM-festival i Stockholm och då växlat några ord. Men vi var bägge upptagna på annat håll... Nu däremot fanns inga hinder och vi förstod snabbt att detta var på riktigt. Brevväxling följde och efter den första gemensamma natten i Malmö skildes vi temporärt åt: jag för att åka till Israel, Baby för att åka hem.

(Här är platsen att göra en kortare parentes, något som längre fram kommer att följas av andra parenteser. Dessa innehåller nedslag i min kompositoriska produktion som på något sätt kan sägas vara relevanta för skildringen av Babys liv. Först ut är 4. symfonin, uruppförd i april 1959. Dess grundkaraktär kan sägas

ha inspirerats av kärleksupplevelsen och i viss mån också upplevelsen av den då tämligen nya staten vid östra Medelhavet. Tonspråkets intensitet ger en antydning om detta, en intensitet som min musik dittills icke gett prov på. Uttryck till varje pris!)

Vi gifte oss i Oslo rådhus vilket i skrivande stund är jämnt 60 år tillbaks i tiden. Därefter bjöd vi våra vittnen på lunch på Frognersaetern med milsvid utsikt över stad och fjord följt av en mottagning i Babys föräldrahem som den nyblivna svärmodern Audhild bjöd på. Där fick jag för första gången se Babys närmaste släkt och vänner framförda i frihet vilket var en ny och smula omtumlande erfarenhet. Speciellt minns jag onkel Aksel som var den ende iförd jackett och som hela tiden berättade historier. Till professionen var han författare och översättare och - liksom sina syskon - uppvuxen i en bokhandlarfamilj. Från min sida deltar mor och ena bror och det finns ett bröllopsfoto där vi samlats kring en delvis havererad brölloparstårt där de närmast sörjande flockats och där min mamma har svårt att dölja sin skepsis...

Nu är vi alltså gifta enligt konstens alla regler och ska begynna vårt samliv. Efter någon vecka i Stockholm där hon får träffa några av mina vänner styr Baby kosan mot Berlin och Freie Universität medan jag fullföljer en del undervisning innan också jag ger mig iväg till Berlin för att förena mig med min nyblivna hustru som under mellantiden ordnat med en andrahandsbostad i centrala Västberlin nära Kurfürstendamm. Vår första gemensamma sommar är oförglömlig: Baby bedriver sina studier energiskt och förmedlar samtidigt bekantskap med några av sina medstudenter av vilka vi fortfarande har kontakt med en, vi går flitigt på teater och konsert och träffar gamla vänner till hennes mor, gör en avstickare till Strasbourg för att närvara vid 1958 års ISCM-fest, denna gång som äkta par. Ett speciellt minne är de icke ämnesbundna föreläsningarna på universitetet som kunde handla om lite av varje, exempelvis judarnas situation i äldre tiders Tyskland, ett annat söndagskrönikorna i radion kring teaterhändelser där programledaren knappast ger sig tid att andas mellan orden. Men så hette han också Luft... På den tiden

fanns ännu ingen mur och det var hur enkelt som helst att åka över till Östberlin och handla gott för en billig penning och utan större problem besöka Brechts berömda teater och se hans pjäser i s.a.s. verktrögen uppsättning. En intensiv sommar där vi lärde känna varandra och förstod hur rätt vi handlat när vi beslöt att leva tillsammans. Till detta bidrog också vår bostad: en rymlig trerummare med trädgård vars främsta attraktion var en vit katt som var döv.

(I den nyss apostroferade våningen sitter jag och komponerar en kantat baserad på den blivande Nobelpristagaren Salvatore Quasimodos dikt *Auschwitz* för soli, kör och orkester som jag kallar *La fine della diaspora*, kan tyckas ett något egendomligt tilltag med tanke på att jag befinner mig i den stad där Förintelsen planerades. Att jag vågar mig på ett sådant anspråksfullt ämne har kanske med min nya livssituation att göra, en trygghet i samlivet med Baby. Verket uruppförs fem år senare).

När hösten kommer återvänder jag hem till läraruppdrag medan Baby stannar för att fullfölja sina studier till en examen. P.g.a. komplikationer vid boendet som låg utanför Babys möjlighet att påverka lämnar hon närmast hals över huvud Berlin och slår sig ner hos mig där jag fortfarande bor hos min mamma. Det går förbluffande bra mellan svärdotter och svärmor inte minst därför att Baby arbetar på sin avhandling om Lessings *Hamburgische Dramaturgie*, en skrift från 1700-talet som Baby ska behandla på tyska. Hennes språkkunskaper är utmärkta men kan dock icke mäta sig med svärmors, född och uppvuxen som denna är i Berlin. Min mamma går igenom Babys första manus, korrigerar och förbättrar och får därmed en uppgift som möjliggör för bägge att lära känna varandra lite närmare. Sedan återvänder Baby till Berlin och får sin avhandling godkänd.

Sånär som en tentamensrest är därmed Babys akademiska studier avslutade och hon bereder sig på att flytta till Sverige. Efter en gemensam jul i Oslo där Babys bilresa från Berlin höll på att sluta illa i de hala backarna ner mot den norska huvudstaden åker jag

före till Stockholm för att ordna bostad. Med hjälp av gamla vänner hittar jag en andrahands ateljévåning i Nacka invid Skurusundet på 51 kvm, alltså stort utrymme med takfönster. Den 26 februari 1959 tillträder vi vårt första hem i Sverige och lägger den materiella grunden genom inköp av möbler, husgeråd och allt vad som tillhör ett hem. Vi påbörjar vårt gemensamma liv som kommer att vara i nästan precis sextio år.

Hur ska då Baby få användning för sin utbildning inom det svenska kulturlivet och kanske inom det svenska samhället överhuvudtaget. Hon börjar med att systematiskt läsa bemärkta svenskar memoarer där jag speciellt minns Ernst Wigforss, Herbert Tingsten och Mia Leche Löfgren. Hon tar kontakt med teatervetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet med ett ljumt gensvar. Hon deltar i musikvetenskapliga institutionens seminarieserie kring den då pinfärska operan *Aniara* och knyter kontakter med seminariedeltagarna. Vänner redan engagerade i musikkivet ser hennes potential som dokumentalist och engagerar henne som faktasamlare som bas för mer djupgående undersökningar. Hon leder lyssnarkurser inom ABF och prövar sina krafter på olika uppgifter. Efter vår flytt till Gröndal årsskiftet 1959/60 ökar våra möjligheter till deltagande i musik- och kulturlivets utbud tack vare minskade avstånd till innerstaden.

(Sommaren 1959 är jag kompositoriskt synnerligen produktiv med koncentration på kammarmusik. Ett särpräglad verk är *Ein Wintermärchen* byggt på en text av Friedrich Dürrenmatt och skriven för röst och 8 instrument. Det är Baby som gör mig uppmärksam på den schweiziske författaren och jag väljer en text med starka hädiska-blasfemiska inslag. Till råga på allt uruppförs den i radio dagen före julafton, konstigt nog utan att väcka särskild anstöt. Antingen var det ingen som lyssnade eller också förstod man icke tyska...).

Nu är det igen dags för det stora utlandet. Baby uppmanar mig att söka ett Unescostipendium särskilt avsett för tonsättare. Jag söker

och får det samt väljer Paris som mål där Schönbergeleven Max Deutsch är verksam som pedagog. En nio månaders vistelse i världsstaden tar sin början med allt vad detta innebär av intryck, upplevelser och nya människor och detta för oss bägge. I mina memoarer *Född på Krigsstigen* har jag skildrat Parisvistelsen ur mitt perspektiv men här och nu är det Babys perspektiv som gäller, både tidigare och allt framgent.

Ett av de första ting vi gör är att ta kontakt med Babys syster på morssidan som är gift med en fransman och tillsammans med honom driver ett hotell i departementet Pas de Calais i den lilla orten Lumbres. Systrarna har icke setts sedan 1940-talet men det visar sig inte ha så stor betydelse. Deras förhållande kan betecknas som gott men tempererat beroende på de olika perspektiv de har på sin gemensamma mor. Där finns också en 6-årig dotter, Pierrette, som längre fram i tiden kommer att få en alltmer växande betydelse för både Baby och mig.

Paris som sådant är naturligtvis en resa värt och vi utnyttjar flitigt möjligheterna. Baby tar åter upp sin journalistiska verksamhet och skriver operarecensioner för en norsk tidning vilket i sin tur gör att vi alltid får gratisbiljetter till de svindyra teatrarna. Hon går på franskkurser i Sorbonne men dessa motverkas av att vårt umgänge i första hand är amerikanare. Max Deursch gillar henne men vårt umgängesspråk är tyska så vår franska är lika bra eller dålig som den varit dessförinnan. Men framför allt strövar hon - och ofta även jag - omkring i storstaden, beundrar arkitekturen, ett livslångt intresse hos Baby, imponeras av gatans och platsers monumentalitet, gläds åt det franska köket och hinner t.o.m. med en påskutflykt till Sydfrankrike och orter som Collioure, Lourdes och Biarritz.

(Under Parisvistelsen komponerar jag 6. symfonin som skulle röna ödet att få sitt planerade uruppförande inställt p.g.a. påstådd ospelbarhet, något som inte hindrar att den klingar året därpå. Verket är centralt i min produktion, tidigare och senare musik av min hand sammanstrålar i och utgår från detta verk).

År 1963 sker något som avsevärt förändrar våra liv. I och med att jag väljs till ordförande i Föreningen Svenska Tonsättare blir jag en offentlig person, något om också påverkar Baby. Därtill kommer förberedelser för att låta ISCMs festival 1966 äga rum i Stockholm där jag på ett tidigt stadium involveras med ansvar för konferensdelen. För mig börjar ett trettio år långt engagemang inom musiklivet med ansvarstagande och debatter. Något liknande kan sägas om Baby i och med att jag har henne som närmast förtrogna och rådgivare. Sin aktiva läggning likmätigt tar hon för sig, döper vid frukostbordet en planerad skivutgivning med nyare svensk musik till Phono Suecia, en serie som numera har upphört. FSTs berömda ärtmiddagar kompletteras med en dammiddag där Baby håller ett mycket uppskattat tal med karakterisering av tonsättare i vardag och fest. Min nära samarbetspartner Anne-Marie Nordström som hon då hette blir hennes vän. Sist men icke minst: som generalsekreterare för ISCM-festen i Stockholm engagerar jag henne som biträdande dito och två år senare utser jag henne till generalsekreterare för Nordiska Musikdagar som ska ge extra glans åt tonsättarföreningens 50-årsjubileum. Jag vet vad jag gör: Babys organisatoriska och sociala kompetens firar triumfer.

Lite i skymundan axlar jag också ordförandeskapet i vår släktförening som på grund av en oväntad testamentarisk förordning plötsligt blivit rik. Även där är Baby aktiv och jag glömmer aldrig hur vi en söndagsförmiddag ligger på golvet och försöker att rita en släkttavla som i all sin enkelhet fortfarande utgör grundstommen för kännedomen om denna alltmer förgrenade släkt. Långt senare kommer Baby att med en arkivutbildning i bagaget göra en viktig insats för att samla och ordna inalles ca 5000 brev från mitten av 1800-talet och hundra år framåt, allt numera tillgängligt i Landsarkivet i Härnösand.

(I kompositoriskt hänseende domineras denna period av min opera *Tronkrävarna* byggd på Ibsens *Kongsemnene*. Idén var icke Babys utan helt min egen och jag vet inte vad hon egentligen

tyckte om det klingande resultatet. Hennes enda kommentar efter genrepet var "Jaha, jaha". Man kan inte direkt tala om okritisk beundran, snarare om skepsis inför ett egendomligt påhitt. Bakgrund för hennes reserverade attityd är hennes rika erfarenhet av modern musikdramatik, inte minst på tyska scener. För mig känns det välgörande med en hustru som håller det estetiska omdömet kallt även i en sådan offentlig-familjär situation. Småningom förskjuts dock hennes reaktion åt det positiva hållet till vilket bidrar första aktens sista scen, den som domineras av Bisp Nikolas död. Som vanligt är jag bäst i sådana sammanhang där hädelse och blasfemi gestaltas).

Vid årsskiftet 1968/69 får Baby erbjudande om ett jobb där jag överhuvudtaget icke är inblandad. Hon blir Fylkingens producent, f.ö. den första i föreningens historia. Man kan se på denna rekrytering som Babys yrkesmässiga emancipation: från att delvis ha levat i skuggan av mina uppdrag - där omvärlden säkerligen gjort sina reflexioner kring hennes kapacitet - träder hon nu fram i sin egen rätt. Fylkingen har vid denna tidpunkt utvecklats till ett forum för elektroakustisk musik samt till vad som kallats text-ljudkomposition, förmedlat av band, högtalare och upphovsmännens personliga performance. Ett speciellt minnesvärt inslag är friluftskonserterna den varma sommaren 1969 där olika offentliga platser inramades av högtalare ur vilka musik strömmade. Baby är i sitt esse, talar med myndighetspersoner och ljudtekniker, ser till att programblad både skrivs och distribueras, sköter presskontakter etc. Hon stortrivs och röner mycken uppskattning. På hösten åker jag till USA för en längre föredragsturné kring nyare svensk musik och när vi i början av december möts i Boston har hon med sig två besked: dels har hon sagts upp från sitt jobb på Fylkingen, dels har kulturattachéposten vid ambassaden i Bonn förklarats till ansökan ledig. Kommande vår flyttar vi till Tyskland där vi stannar i tre år.

På nytt omkastas rollerna: jag blir huvudpersonen och Baby den som svarar för markservice. Men hon blir mer än så: hennes kontaktnät från studietiden finns kvar vilket gör att vi får en

gratis skjuts in i tyskt kulturliv och som medföljande hustru får hon under våra många resor i Förbundsrepubliken ofta intressanta människor till bords vilket jag drar nytta av i arbetet. Hennes sociala kompetens i förening med hennes språkkunskaper och kännedom om tyska förhållanden blir en ovärderlig källa till information. Hennes begåvning för organisation och representation firar triumfer i våra s.k. Nordische Heringabende dvs. nordiska sillaftnar där vi i samarbete med min nära medarbetare Inger Kehlenbach diskuterar fram inbjudningslistor och personkombinationer. Hennes tidigare engagemang i Fylkingen får en fortsättning i det att vi organiserar och genomför en turné genom Västtyskland med uteslutande högtalarmusik där några ljudtekniker som hon tidigare lärt känna sköter om det rent framförandemässiga. Jämsides med dessa aktiviteter behåller hon sitt levande intresse för nordiska aspekter och detta inte bara vid sillaftnar. På uppdrag av NOMUS-nämnden, dvs. Nämnden för Nordiskt Musiksamarbete, utger hon en bulletin som informerar om olika musikaliska aktiviteter i de fem nordiska länderna och gör därför då och då resor hem för att samla material för kommande nummer. Därigenom blir hon en känd person inom nordiskt musikliv vilket tio år senare leder till att hon uppmanas söka posten som chef för Nordens hus i Reykjavik. Hon placeras på andra plats men så hoppar försteman av varpå Baby kallas till intervju. Där får hon upprepade frågor vad hennes man ska göra om hon får jobbet varpå hennes tålmod brister och hon fräser att han kan väl få prya i baren på Nordiskt hus. Därmed är hennes (och min) (o)lycka gjord och när sedermera försteman hoppar tillbaka tröstar henne en isländsk vän med att hon skulle ha blivit alkoholist eller erotoman om hon fått jobbet.

(Det kompositoriska utbudet under vår period i Bonn materialiseras främst genom ett verk som hämtar sin näring just ur våra tyska erfarenheter och som aldrig har framförts. Titeln är *Eine lutherische Messe* och bygger på en då mycket spelad pjäs av Dieter Forte med den långa, kanske av Peter Weiss inspirerade titeln *Martin Luther und Thomas Münzer oder die Einführung der Buchhaltung*, alltså ett drama som utspelar sig under de stora

bondeupprorens tid i tidigt 1500-tal. Av detta gör jag en antimässa för soli, kör och orkester och jag lär mig snabbt att i Sverige ska man inte driva med Luther och Bach).

Försommaren 1973 är det dags för uppbrott från Bonn och kosan ställs till Gotland och vårt föregående år inköpta hus. För Baby innebär detta ett slags återkomst till barndomens somrar på gården utanför Oslo och för oss inleds ett 37-årigt kärleksförhållande till denna ö, förstärkt av mina tidigare erfarenheter därifrån. Bondflickan i henne träder fram och hennes sociala kompetens gör att vi snabbt kommer in i bygden med nära kontakter med grannar och i tidernas fullbordan också grannars barn. Våra sommarfester får småningom en viss ryktbarhet, ungefär som Bonn-tidens sillpartyn, Baby planerar och organiserar nödvändiga ombyggnader av huset, diskuterar med hantverkare, ägnar sig åt trädgården och den till området hörande lövängen, på gotländska änge. Hela första månaden av vårt boende genomförs nödvändig uppiffning av husets inre i form av tapetsering, inköp av sängkläder och köksutrustning mm. Till den ändan kallas hennes franska då 18-åriga systerdotter Pierrette in under fanorna och hon gör en betydelsefull insats med att sy, klippa och klistra. Allt detta struktureras av Baby och resultatet blir att vi får ett hus där man kan vistas långa tider av året - och under många år.

Vi har nu hoppat långt fram i tiden och ska därför återvända till 1970-talet. Babys nordiska engagemang går mot sitt slut p.g.a. vad hon uppfattar som nationalistiska tongångar i ett samarbete som först och främst ska ha en nordisk, gränsöverskridande inriktning. Efter 37 nummer av NOMUS Nytt plus några nummer på större språk avslutar hon arbetet och någon ny bulletin ser icke dagens ljus. Baby är vid detta tillfälle nästan 50 år gammal och således i den ålder då man brukar ta sitt liv i betraktande och överväga en nyorientering. Så sker också. Hon ta en 10 poängs kurs i arkivkunskap vid Stockholms Universitet och knyter nya kontakter. Hon får uppgiften att ordna några arkiv som Fylkingen, ISCM-sektionen, Musikdramatiska skolan samt Musikaliska

Akademien till vilka kommer tidigare nämnda släktarkiv. Så ledigförklaras en projektanställning med uppgift att ordna Operans tvåhundraåriga arkiv. Baby söker och får jobbet och därmed är hennes bana utstakad för resten av hennes yrkesverksamma liv. Hon har av egen kraft erövrat en nyckelposition inom utforskandet av svensk teater- och musikhistoria, en position som kan sägas vara den logiska slutstationen för hennes utbildning och i viss mån tidigare verksamhet. Efter några år permanentas projektet och Baby får en tillsvidareanställning som Operans ordinarie arkivarie, hennes första fasta jobb. Hon håller föreläsningar på universitetet för att levandegöra källorna till svensk teaterhistoria, något som i sinom tid belönas med ett hedersdoktorat vid Stockholms Universitet. Hon besitter vid pensioneringen 1996/97 en enastående kännedom om källorna till svensk teater- och operahistoria vilket också får ett naturligt nedslag i hennes aktiviteter inom Bellman- och 1700-talssällskapen. Hon deltar också i nordiskt samarbete på aktuellt område och närvarar vid flera internationella teaterhistoriska konferenser. Tanken är att hon ska fortsätta med forskning inom teateraffischens historia men av olika skäl stannar det vid ansatser. Det nya millenniets första år ägnas åt resor bl.a. till så avlägsna länder som Mauritius och Sydafrika och då sätter vi också punkt för vårt boende på Gotland, ett beslut som fattas helt utan annan anledning att nu får det vara nog. 2010 uppträder de första sjukdomssymptomen vilka småningom medför betydande förändringar i våra liv.

(Ett verk av min hand som kan sägas belysa vårt gemensamma liv i dess helhet är romanen för orkester i 16 kapitel med titeln *En vår gick jag ut i världen*. Den föreligger i en radioinspelning som sändes 1990. Kapitelrubrikerna antyder en ihopfantiserad livsresa och verket tillägnas "Min kära färdkamrat". Det är inte ofta jag har tillägnat personer det jag komponerat men här har det en djupare mening. Baby och jag har färdats gemensamt genom livet, och denna musik där jag visar mig på styva linan som uttryckskonstnär är ett monument över vår livsresa tillsammans).

Mycket av det jag här har skrivit återfinns i mina memoarer *Född på Krigsstigen* från 1997 om än i annan disposition och andra formuleringar. Men jag vill sluta denna levnadsbeskrivning med ett direkt citat:

”Ska jag i korta ordalag försöka mig på en sammanfattande karakteristik av min hustru skulle den kunna se ut så här: energiknippe och idéspruta, organisatör med begåvning för improvisation, en viss petighet blandad med tendens mot moralism, en omtanke om närstående och vänner som ger hennes fantasi vingar. Jag är mycket glad både i henne och i vårt samliv och ser fram mot ytterligare många gemensamma och inspirerande år”.

Så vill jag minnas min allra käraste Baby, min livsledsagare.

Vid pennan: **Gunnar**
april 2018

